HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

5 decembrie 2013*

„Trimitere preliminară — Articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la Statutul funcționarilor — Regulamentele (CEE, Euratom, CECA) nr. 259/68 și (CE, Euratom) nr. 723/2004 — Funcționari ai Uniunii — Drepturi de pensie dobândite în sistemul național — Transfer în sistemul de pensii al Uniunii — Metodă de calcul — Noțiunea «capitalul [...] reprezentând drepturile de pensie»”

În cauza C-166/12,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Krajský soud v Praze (Republica Cehă), prin decizia din 27 martie 2012, primită de Curte la 3 aprilie 2012, în procedura

Radek Časta

împotriva

Česká správa sociálního zabezpečení,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul T. von Danwitz, președinte de cameră, și domnii E. Juhász (raportor), A. Rosas, D. Šváby și C. Vajda, judecători,

avocat general: domnul P. Cruz Villalón,

grefier: domnul M. Aleksejev, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 13 martie 2013,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru domnul Časta, de el însuși;

— pentru Česká správa sociálního zabezpečení, de J. Laumannová, advokátka;

— pentru guvernul ceh, de M. Smolek și de D. Hadroušek, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de D. Martin și de P. Němečková, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 27 iunie 2013,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: ceha.

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 11 alineatul (2) din anexa VIII la Regulamentul (CEE, Euratom, CECA) nr. 259/68 al Consiliului din 29 februarie 1968 de stabilire a Statutului funcționarilor Comunităților Europene, precum și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai Comunităților Europene și de instituire a unor măsuri speciale aplicabile temporar funcționarilor Comisiei (JO 1968, L 56, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 8, p. 12), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE, Euratom) nr. 723/2004 al Consiliului din 22 martie 2004 (JO L 124, p. 1, denumit în continuare „statutul"), precum și a articolului 4 alineatul (3) TUE.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Časta, pe de o parte, și Česká správa sociálního zabezpečení (administrația competentă în domeniul asigurărilor sociale din Republica Cehă, denumită în continuare „ČSSZ"), pe de altă parte, având ca obiect calcularea capitalului reprezentând drepturile de pensie pe care acesta le-a dobândit în sistemul național de pensii și care este susceptibil de a fi transferat, în contul său, în sistemul de pensii al Uniunii.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut, în versiunea rezultată din Regulamentul (CEE, Euratom, CECA) nr. 571/92 al Consiliului din 2 martie 1992 de modificare a Statutului funcționarilor Comunităților Europene (JO L 62, p. 1), a fost formulat după cum urmează:

„Funcționarul care intră în serviciul Comunităților după ce:

— și-a încheiat activitatea în cadrul unei administrații, al unei organizații naționale sau internaționale sau

— a exercitat o activitate salariată sau independentă,

are dreptul la plata către Comunitate, la confirmarea în funcție, fie a valorii actuariale, fie a valorii forfetare de răscumpărare a drepturilor sale la pensie pentru limită de vârstă dobândite în virtutea serviciului sau a activităților respective.

[...]"

4 În versiunea rezultată din Regulamentul nr. 723/2004, articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut prevede:

„Funcționarul care intră în serviciul Comunităților după ce:

— și-a încheiat activitatea în cadrul unei administrații, al unei organizații naționale sau internaționale

— a exercitat o activitate salariată sau independentă

poate plăti Comunităților, între data titularizării și data în care obține dreptul la o pensie pentru limită de vârstă în sensul articolului 77, capitalul, actualizat până la data transferului efectiv, reprezentând drepturile de pensie dobândite în temeiul exercitării activităților menționate anterior.

Într-un astfel de caz, instituția în cadrul căreia își exercită atribuțiile funcționarul stabilește, prin intermediul unor dispoziții generale de punere în aplicare și ținând seama de salariul de bază, de vârstă și de cursul de schimb la data depunerii cererii de transfer, numărul de ani de plată a contribuțiilor la sistemul de pensii pe care aceasta îi ia în considerare conform sistemului comunitar de pensii, aferenți perioadei de muncă anterioare, pe baza capitalului transferat, din care se deduce suma care reprezintă aprecierea capitalului între data la care a fost depusă cererea de transfer și data realizării efective a transferului.

Funcționarul poate utiliza acest drept o singură dată pentru fiecare stat membru și fond de pensii."

5 Decizia din 28 aprilie 2004 a Comisiei privind dispozițiile generale de aplicare a articolelor 11 și 12 din anexa VIII la statut (*Informations administratives* nr. 60-2004 din 9 iunie 2004) prevede la articolul 6:

„Orice sumă care urmează a fi transferată, datorată de casa de pensii de care aparținea agentul, trebuie certificată drept capitalul actualizat reprezentativ al drepturilor de pensie dobândite înainte de intrarea în serviciul Comunităților sau, în cazul unei cereri întemeiate pe articolul 11 alineatul (3) din anexa VIII la statut, înainte de reintegrarea sa.

Suma care urmează a fi transferată trebuie să corespundă întregului capital. Aceasta poate corespunde unor drepturi rezultate din perioade efectuate în serviciul mai multor administrații sau organizații ori în cadrul mai multor activități salariate sau independente."

Dreptul ceh

6 În temeiul articolelor 3-5 din Legea nr. 589/1992 privind contribuțiile de asigurări sociale și contribuțiile datorate în cadrul politicii naționale privind ocuparea forței de muncă, cu modificările ulterioare, angajatorul și salariatul sunt obligați să plătească contribuții la fondul de asigurări de pensii ceh. Între anii 1996 și 2003, cota contribuțiilor angajatorilor a fost de 19,5 % din baza impozabilă, iar din anul 2004, aceasta este de 21,5 %, baza impozabilă a acestor contribuții ale angajatorilor fiind egală cu suma bazelor impozabile aferente tuturor salariaților angajatorului respectiv. În această perioadă, cota contribuțiilor salariale a fost de 6,5 % din baza impozabilă.

7 Reiese de la articolele 33-36 din Legea nr. 155/1995 privind asigurările de pensii pentru limită de vârstă, cu modificările ulterioare (denumită în continuare „Legea nr. 155/1995"), că cuantumul pensiei pentru limită de vârstă este egal cu suma dintre un cuantum de bază, identic pentru toți solicitanții unei prestații, și un cuantum variabil al cărui nivel depinde de perioada totală de asigurare realizată de solicitant și de nivelul bazei de calcul care i se aplică.

8 Potrivit articolului 34 alineatul 1 din legea menționată, nivelul cuantumului variabil este de 1,5 % lunar din baza de calcul pentru fiecare an de asigurare complet. În perioada de asigurare sunt incluse, în proporție de 80 %, perioadele în care asiguratul nu a obținut în mod regulat niciun venit relevant (denumite „perioade de asigurare asimilate"), în care intră, de exemplu, concediile parentale, perioadele de studii etc.

9 Potrivit articolului 15 din Legea nr. 155/1995, baza de calcul se stabilește în funcție de baza impozabilă individuală a salariatului. Conform articolului 16 din aceeași lege, aceasta este egală cu media veniturilor lunare, actualizate la data calculului, pentru care se datorează contribuții la asigurările de pensie pentru limită de vârstă pentru întreaga perioadă de asigurare, fiind totuși limitată la ultimii 30 de ani. Pentru o bază impozabilă individuală de maximum 10 000 de coroane cehe (CZK), baza de calcul corespunde bazei impozabile individuale. Sumele care depășesc acest plafon, până la 24 800 CZK, sunt integrate în baza de calcul în proporție de 30 %, iar cele care depășesc acest al doilea plafon sunt integrate în această bază în proporție de 10 %.

10 Perioadele de asigurare asimilate sunt luate în considerare pentru perioada de asigurare. În vederea calculării bazei impozabile individuale, sunt deduse din perioada vizată perioadele denumite „excluse”, care corespund, în esență, perioadelor de asigurare asimilate.

11 În temeiul articolului 105a alineatele 1 și 4 din Legea nr. 155/1995, prin care au fost transpuse prevederile statutului, asigurații care au devenit funcționari sau alți agenți care au devenit angajați ai Comunităților și care și-au încetat activitatea profesională în Republica Cehă au dreptul la transferul drepturilor de pensie dobândite în aceasta din urmă în sistemul de pensii al Comunităților în cazul în care sistemul de pensii pentru limită de vârstă ceh nu le acordă nicio pensie, precizându-se că „[p]rin drepturi de pensie [...] se înțelege suma de bani stabilită pe baza echivalentului actuarial în funcție de perioada de asigurare îndeplinită și de bazele impozabile”.

12 Regulamentul nr. 587/2006 al Guvernului privind reglementarea detaliată a transferurilor reciproce ale drepturilor de pensie în ceea ce privește sistemul de pensii al Comunităților (denumit în continuare „Regulamentul nr. 587/2006 al Guvernului”) conține dispoziții precise referitoare la transferul drepturilor de pensie ale unui funcționar ceh care a intrat în serviciul Comunităților. La articolul 2 din acesta sunt prevăzute în următorii termeni regulile pentru calcularea sumei care urmează a fi transferată ca drept de pensie dobândit în Republica Cehă:

„1) Valoarea dreptului de pensie dobândit în Republica Cehă care trebuie transferat se calculează prin înmulțirea valorii unitare a pensiei amânate cu suma dintre cuantumul variabil prevăzut al pensiei pentru limită de vârstă și o parte proporțională a cuantumului de bază al pensiei pentru limită de vârstă.

2) Cuantumul variabil se calculează conform procedeului prevăzut la articolul 34 alineatul 1 din Legea privind asigurările de pensii pentru limită de vârstă, în sensul că perioada de asigurare și baza de calcul se stabilesc la data relevantă; prin data relevantă se înțelege data cererii de transfer al drepturilor de pensie către instituția competentă a Comunităților Europene [...]. Pentru stabilirea bazei impozabile individuale, perioada de participare la sistemul de pensii al Comunităților europene este considerată o perioadă exclusă. [...]

3) Partea proporțională a cuantumului de bază al pensiei pentru limită de vârstă se calculează prin înmulțirea cuantumului de bază al pensiei pentru limită de vârstă de la data relevantă cu raportul dintre perioada de asigurare din cadrul sistemului ceh de pensii la data relevantă și totalul perioadelor de asigurare din cadrul sistemului ceh de pensii la data relevantă și al perioadelor de asigurare de la data relevantă și până la data la care persoana care solicită transferul drepturilor de pensie [...] a atins vârsta de pensionare conform dispozițiilor în vigoare la data relevantă. [...]

4) Valoarea unitară a pensiei amânate se stabilește în funcție de vârsta solicitantului la data relevantă [...], de tabelele de mortalitate valabile la data relevantă și de 70 % din valoarea ratei maxime a dobânzii tehnice stabilite prin dispoziție legală în legătură cu asigurarea. [...]

5) În vederea stabilirii valorii unitare a pensiei amânate, se utilizează tabelele de mortalitate ale Ministerului Muncii și Securității Sociale, stabilite în mod uniform pentru bărbați și pentru femei pe perioade de cinci ani calendaristici consecutivi.

6) Cuantumul calculat conform alineatelor 1)-5) se majorează cu cuantumul calculat ca dobândă aplicată asupra sumei determinate conform alineatelor 1)-5) pentru perioada cuprinsă între data relevantă și data anterioară zilei în care are loc transferul cuantumului [...] în contul sistemului de pensii al Comunităților Europene. [...]”

13 Anexa la Regulamentul nr. 587/2006 al Guvernului cuprinde o formulă pentru calcularea valorii unitare a pensiei amânate. Rata maximă a dobânzii tehnice este stabilită la articolul 12 alineatul 1 prima teză din Regulamentul nr. 434/2009 al Guvernului în funcție de rentabilitatea obligațiunilor de stat.

Litigiul principal și întrebările preliminare

14 Domnul Časta, funcționar al Comisiei Europene, a fost afiliat la sistemul ceh de asigurări pentru limită de vârstă înainte de a intra în funcție în serviciul Comisiei Europene la 1 decembrie 2006.

15 La 28 noiembrie 2008, domnul Časta a solicitat Comisiei, în temeiul articolului 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut, transferul drepturilor de pensie dobândite în Republica Cehă.

16 Această solicitare a fost transmisă la ČSSZ, care, la 8 februarie 2011, a adoptat o decizie prin care propunea transferul unei sume de 523 584 CZK, acest cuantum fiind calculat potrivit reglementării naționale. Această sumă era mai mică decât jumătate din contribuțiile globale plătite până la data respectivă sistemului ceh de pensii în contul domnului Časta.

17 Domnul Časta a formulat o reclamație împotriva deciziei menționate. În opinia sa, metoda de calcul prevăzută de reglementarea cehă este contrară articolului 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut coroborat cu articolul 4 alineatul (3) TUE. El a susținut că suma care urma a fi transferată ar trebui să se apropie de cuantumul total al contribuțiilor plătite sau chiar să depășească acest cuantum. Domnul Časta a invocat de asemenea o încălcare a principiului egalității de tratament. În plus, acesta a contestat faptul că pentru calcularea drepturilor sale de pensie nu a fost luată în considerare perioada în care a cotizat la sistemul de pensii al Uniunii.

18 ČSSZ a respins această reclamație prin decizia din 10 mai 2011. La 12 mai 2011, domnul Časta a introdus o acțiune în anularea acestei decizii la Krajský soud v Praze (Tribunalul regional din Praga).

19 În aceste condiții, Krajský soud v Praze a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Care este interpretarea noțiunii «capitalul [...] reprezentând drepturile de pensie» prevăzută la articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la [statut]? Această noțiune include nivelul drepturilor de pensie stabilit atât în forma echivalentului actuarial, cât și în forma valorii forfetare de răscumpărare, astfel cum era definit la articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut în versiunea anterioară intrării în vigoare a Regulamentului nr. 723/2004 [...], sau trebuie să fie echivalată doar cu una dintre aceste noțiuni, iar în cazul unui răspuns negativ, care este diferența față de aceste noțiuni?

2) Articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut coroborat cu articolul 4 alineatul (3) [TUE] exclude aplicarea metodei de calcul al drepturilor de pensie prevăzute la articolul 105a alineatul 1 din Legea nr. 155/1995 privind asigurările de pensii pentru limită de vârstă și de [Regulamentul nr. 587/2006 al Guvernului]? În acest context, este relevant aspectul că, în cazul concret, această metodă de calcul implică faptul că nivelul drepturilor de pensie propuse pentru transfer către sistemul de pensii al [Uniunii] este fixat la un nivel mai mic de jumătate din contribuțiile plătite de funcționar la sistemul național de pensii?

3) Hotărârea [din 16 decembrie 2004, My (C-293/03, Rec., p. I-12013)] trebuie interpretată în sensul că, pentru calcularea valorii drepturilor de pensie transferate în sistemul de pensii al [Uniunii] prin metoda actuarială aplicată în funcție de perioada de asigurare, baza impozabilă individuală trebuie să includă și perioada în care, înainte de data depunerii cererii de transferare a drepturilor de pensie, funcționarul [Uniunii] era deja afiliat la sistemul de pensii al [Uniunii]?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

20 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut trebuie interpretat în sensul că un stat membru poate stabili valoarea capitalului reprezentând drepturile de pensie prin intermediul echivalentului actuarial sau al valorii forfetare de răscumpărare prevăzute de această dispoziție din statut înainte de a fi modificată prin Regulamentul nr. 723/2004, ori dacă trebuie să aplice numai una dintre aceste metode.

21 Articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut, în versiunea anterioară modificării prin Regulamentul nr. 723/2004, care rezulta din Regulamentul nr. 571/92, prevedea că funcționarul care intră în serviciul Comunităților după ce și-a încheiat activitatea în cadrul unei administrații, al unei organizații naționale sau internaționale ori după ce a exercitat o activitate salariată sau independentă putea plăti Comunităților, la momentul titularizării sale, echivalentul actuarial sau valoarea forfetară de răscumpărare a drepturilor de pensie pentru limită de vârstă pe care le dobândise în temeiul acestor activități.

22 Această dispoziție oferea statelor membre o alternativă în ceea ce privește îndeplinirea obligației lor de a adopta măsuri naționale necesare pentru a garanta funcționarilor instituțiilor posibilitatea de a efectua transferurile drepturilor lor de pensie pentru limită de vârstă către sistemul de pensii comunitar. Astfel, nefiind obligate să acorde funcționarilor posibilitatea de a alege între transferul echivalentului actuarial și cel al valorii forfetare de răscumpărare, statele membre erau libere să recurgă la una dintre aceste două metode de calcul (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 decembrie 1987, Comisia/Luxemburg, 315/85, Rec., p. 5391, punctele 20-22).

23 Această libertate de alegere de care dispuneau statele membre a fost extinsă ca urmare a modificării statutului prin Regulamentul nr. 723/2004, articolul 11 alineatul (2) menționat din anexa VIII prevăzând astfel că funcționarul care intră în serviciul Comunităților poate plăti sistemului de pensii al Comunităților, între data titularizării și cea la care obține dreptul la o pensie pentru limită de vârstă în sensul articolului 77 din același statut, capitalul, actualizat până la data transferului efectiv, reprezentând drepturile de pensie dobândite în temeiul exercitării activităților sale anterioare.

24 Astfel, prin simpla utilizare a noțiunii „capital reprezentând drepturile de pensie dobândite”, legiuitorul Uniunii a permis statelor membre să aplice metoda pe care o alegeau pentru a stabili suma de bani care urma să fie transferată în sistemul de pensii al Uniunii, în măsura în care această sumă reprezintă material drepturile de pensie dobândite în temeiul exercitării activităților anterioare ale funcționarului respectiv.

25 În consecință, statele membre pot aplica fie metoda denumită „a echivalentului actuarial”, prin care se calculează valoarea actuală a unei prestații de pensie viitoare și eventuale, al cărei cuantum este redus în mod normal pentru a ține seama de caracterul anticipat al plății, precum și de riscul de deces înainte de termen, fie metoda denumită „a valorii forfetare de răscumpărare”, potrivit căreia această valoare este obținută prin adunarea contribuțiilor plătite de asigurat și de angajatorul acestuia, la care pot fi adăugate dobânzi (a se vedea, în ceea ce privește aceste metode de calcul, Hotărârea din 18 martie 1982, Bodson, 212/81, Rec., p. 1019, punctele 7 și 8), fie alte metode.

26 În aceste condiții, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut trebuie interpretat în sensul că un stat membru poate stabili valoarea capitalului reprezentând drepturile de pensie întemeindu-se fie pe metoda echivalentului actuarial, fie pe cea a valorii forfetare

de răscumpărare, fie chiar pe alte metode, în măsura în care suma care urmează a fi transferată reprezintă material drepturile de pensie dobândite în temeiul exercitării activităților anterioare ale funcționarului respectiv.

Cu privire la a doua întrebare

27 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut și articolul 4 alineatul (3) TUE trebuie interpretate în sensul că se opun utilizării unei metode de calcul al capitalului reprezentând drepturile de pensie dobândite în sistemul național de pensii în temeiul activităților anterioare precum cea definită de reglementarea cehă și dacă răspunsul la o asemenea întrebare este influențat de împrejurarea că această metodă conduce la stabilirea valorii capitalului care urmează a fi transferat în sistemul de pensii al Uniunii la un nivel care nu atinge nici măcar jumătate din contribuțiile plătite de funcționar și de fostul său angajator la sistemul național de pensii.

28 Pentru a asigura coordonarea sistemelor de pensii naționale și al Uniunii, trebuie efectuate două operațiuni consecutive, a doua dintre acestea constând în convertirea capitalului reprezentând drepturile de pensie dobândite în sistemul național în anuități care urmează a fi luate în considerare în sistemul de pensii al Uniunii. Această convertire este efectuată de instituțiile Uniunii, conform dispozițiilor generale de aplicare a articolului 11 menționat stabilite de aceste instituții. Această operațiune este reglementată de dreptul Uniunii.

29 În schimb, prima operațiune este numai de competența autorității naționale care administrează sistemul de pensii la care persoana interesată era afiliată anterior intrării sale în serviciul Uniunii, printr-o asemenea operațiune fiind stabilit capitalul reprezentând drepturile de pensie dobândite în sistemul național în temeiul reglementării relevante a statului membru vizat (a se vedea Hotărârea din 9 noiembrie 1989, Bonazzi-Bertottilli și alții/Comisia, 75/88, 146/88 și 147/88, Rec., p. 3599, punctul 17).

30 Este necesar să se arate în privința diferitelor reglementări naționale că, prin articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut, legiuitorul Uniunii nu urmărea o armonizare a diverselor dispoziții naționale în domeniul pensiilor care sunt caracterizate printr-o mare diversitate și complexitate (a se vedea Hotărârea Comisia/Luxemburg, citată anterior, punctul 21). Pe de altă parte, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 43 din concluzii, reiese de la articolul 48 TFUE și de la articolul 153 alineatul (4) TFUE că posibilitatea statelor membre de a defini principiile fundamentale ale sistemului lor de asigurări sociale este recunoscută de dreptul Uniunii.

31 În consecință, statele membre dispun de o largă putere de apreciere atunci când adoptă reglementările lor naționale care pun în aplicare articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut.

32 Această afirmație este în mod special valabilă pentru metoda prin care se determină de către statele membre valoarea capitalului reprezentând drepturile de pensie dobândite în sistemul național și destinate a fi luate în considerare de sistemul de pensii al Uniunii, fiind însă necesar ca această metodă să fie stabilită în conformitate cu natura principiilor și a normelor care reglementează sistemul lor de pensii.

33 În general, statele membre au posibilitatea de a institui, printre altele, un sistem de pensii prin capitalizare care furnizează pensii pentru limită de vârstă proporționale cu contribuțiile sau, dimpotrivă, un sistem întemeiat pe un anumit nivel de solidaritate, care prevede că pensiile acordate în cadrul unui asemenea sistem nu sunt în mod necesar proporționale cu contribuțiile.

34 Din decizia de trimitere reiese că, în sistemul național de pensii în discuție în litigiul principal, cuantumurile pensiilor la care au dreptul persoanele care și-au încetat activitatea profesională sunt calculate prin aplicarea unei formule care ține seama de perioada totală de contribuție la asigurarea de pensie și de nivelurile veniturilor, această din urmă componentă fiind însă mult degresivă. În acest sistem, un venit mai ridicat dă dreptul, într-adevăr, la o pensie mai mare, însă tranșele salariale care depășesc un anumit nivel nu sunt luate în considerare decât într-o măsură limitată.

35 Or, într-un asemenea sistem de repartizare cu un caracter puternic solidar, este evident că capitalul reprezentând drepturile de pensie dobândite nu corespunde totalității contribuțiilor plătite de angajator și de angajatul său în temeiul asigurării de pensie a acestuia din urmă.

36 Dacă calcularea capitalului reprezentând drepturile de pensie decurge în mod logic din natura principiilor și a normelor sistemului de pensii în vigoare într-un stat membru, conformitatea acestei metode de calcul cu dreptul Uniunii nu poate fi pusă la îndoială. Numai în cazul în care modalitățile de calcul al acestui capital se îndepărtează în mod semnificativ, în avantajul sau în dezavantajul funcționarului, de natura principiilor și a normelor sistemului național de pensii, reglementarea statului membru vizat riscă să constituie un obstacol în calea liberei circulații a lucrătorilor garantate de articolul 45 TFUE sau să fie contrară obligațiilor prevăzute la articolul 4 alineatul (3) TUE.

37 Trebuie amintit că, pe de o parte, potrivit jurisprudenței constante a Curții, un funcționar al Uniunii are calitatea de lucrător migrant (a se vedea Hotărârea My, citată anterior, punctul 37 și jurisprudența citată, Hotărârea din 16 februarie 2006, Öberg, C-185/04, Rec., p. I-1453, punctul 12, precum și Hotărârea din 4 iulie 2013, Gardella, C-233/12, punctul 25) și că, pe de altă parte, obligația statelor membre de a face posibil transferul în sistemul de pensii al Uniunii al drepturilor de pensie dobândite de funcționarii acesteia în temeiul exercitării activităților lor anterioare și de a defini în această privință o metodă de calcul intră în domeniul de aplicare al articolului 4 alineatul (3) TUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 iulie 1997, Comisia/Spania, C-52/96, Rec., p. I-4637, punctul 9).

38 Reglementarea națională în discuție în litigiul principal, astfel cum este expusă la punctele 11 și 12 din prezenta hotărâre, nu pare să se îndepărteze de natura principiilor și a normelor sistemului național de pensii. Este totuși de competența instanței naționale să verifice dacă aceasta este efectiv situația, în special în cazul în care un reclamant ar prezenta indicii serioase în sens contrar, precum și să verifice, în cazul în care dispozițiile naționale permit transferul drepturilor de pensie către un alt sistem național sau către un sistem al unei organizații internaționale, dacă calcularea sumei care urmează a fi transferată în sistemul de pensii al Uniunii nu este efectuată într-un mod defavorabil în raport cu calcularea sumei care urmează a fi transferată către astfel de alte sisteme. Simplul fapt că metoda de calcul aplicată conduce la o sumă care urmează a fi transferată al cărei cuantum este mai mic de jumătate din contribuțiile plătite de funcționar și de fostul său angajator în sistemul național de pensii nu constituie, ca atare, un asemenea indiciu. În plus, din dosarul prezentat Curții nu reiese că dispozițiile naționale permit transferul drepturilor de pensie către un alt sistem național sau internațional.

39 Pe de altă parte, un funcționar care solicită transferul drepturilor sale de pensie dobândite într-un sistem de pensii al unui stat membru în sistemul de pensii al Uniunii nu poate invoca în mod util o discriminare interzisă în raport cu funcționarii Uniunii originari din alte state membre, rezultată din utilizarea unei metode diferite pentru calcularea capitalului care urmează a fi transferat. Astfel, într-un asemenea caz, diferența de tratament ar fi consecința competenței statelor membre de a-și organiza sistemul de pensii și a puterii lor de apreciere în această privință.

40 În aceste condiții, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut și articolul 4 alineatul (3) TUE trebuie interpretate în sensul că nu se opun utilizării unei metode de calcul al capitalului reprezentând drepturile de pensie dobândite anterior precum cea

definită de reglementarea cehă, chiar dacă această metodă conduce la stabilirea valorii capitalului care urmează a fi transferat în sistemul de pensii al Uniunii la un nivel care nu atinge nici măcar jumătate din contribuțiile plătite de funcționar și de fostul său angajator la sistemul național de pensii.

Cu privire la a treia întrebare

41 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut și articolul 4 alineatul (3) TUE trebuie interpretate în sensul că, pentru calcularea valorii capitalului reprezentând drepturile de pensie dobândite anterior și care va fi transferat în sistemul de pensii al Uniunii, trebuie să se țină seama de perioada în care funcționarul era deja afiliat la acest din urmă sistem.

42 Pe de o parte, trebuie amintit, în ceea ce privește Hotărârea My, citată anterior, invocată de instanța de trimitere în cadrul celei de a treia întrebări, că, la punctul 49 din această hotărâre, Curtea a statuat că articolul 4 alineatul (3) TUE coroborat cu statutul se opune unei reglementări naționale care nu permite să se țină seama de anii de activitate pe care un resortisant al Uniunii i-a realizat în serviciul unei instituții a Uniunii în vederea deschiderii unui drept la pensie pentru limită de vârstă în temeiul sistemului său național.

43 Cu toate acestea, față de cauza în care s-a pronunțat Hotărârea My, citată anterior, unde era vorba despre luarea în considerare a perioadelor de activitate realizate în cadrul instituțiilor Uniunii în vederea deschiderii unui drept la pensie pentru limită de vârstă în temeiul sistemului național de pensii, reclamantul din litigiul principal solicită, la instanța de trimitere, luarea în considerare în statul membru vizat a perioadei de activitate realizate ca funcționar al Comisiei în vederea stabilirii cuantumului care urmează a fi transferat din sistemul național de pensii în cel al Uniunii.

44 Dat fiind că situația care a determinat pronunțarea Hotărârii My, citată anterior, este diferită de cea din cauza principală, această hotărâre nu poate furniza elemente pentru răspunsul care trebuie dat la a treia întrebare.

45 Pe de altă parte, reiese fără echivoc de la articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut că drepturile de pensie pe care un funcționar are posibilitatea de a le transfera în sistemul de pensii al Uniunii din sistemul de pensii în vigoare într-un stat membru sunt cele dobândite numai în temeiul activităților exercitate înainte de intrarea sa în serviciul Uniunii.

46 Pe de altă parte, această dispoziție este precizată în Decizia din 28 aprilie 2004 a Comisiei privind dispozițiile generale de aplicare a articolelor 11 și 12 din anexa VIII la statut, care prevede la articolul 6 primul paragraf că „[o]rice sumă care urmează a fi transferată, datorată de casa de pensii de care aparținea agentul, trebuie certificată ca fiind capitalul actualizat reprezentativ al drepturilor de pensie dobândite înainte de intrarea în serviciul Comunităților”.

47 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la a treia întrebare că articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la statut și articolul 4 alineatul (3) TUE trebuie interpretate în sensul că, pentru calcularea valorii capitalului reprezentând drepturile de pensie dobândite în sistemul național de pensii și care va fi transferat în sistemul de pensii al Uniunii, nu trebuie să se țină seama de perioada în care funcționarul era deja afiliat la acest din urmă sistem.

Cu privire la cheltuielile de judecată

48 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

1) **Articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la Regulamentul (CEE, Euratom, CECA) nr. 259/68 al Consiliului din 29 februarie 1968 de stabilire a Statutului funcționarilor Comunităților Europene, precum și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai Comunităților Europene și de instituire a unor măsuri speciale aplicabile temporar funcționarilor Comisiei, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE, Euratom) nr. 723/2004 al Consiliului din 22 martie 2004, trebuie interpretat în sensul că un stat membru poate stabili valoarea capitalului reprezentând drepturile de pensie întemeindu-se fie pe metoda echivalentului actuarial, fie pe cea a valorii forfetare de răscumpărare, fie chiar pe alte metode, în măsura în care suma care urmează a fi transferată reprezintă material drepturile de pensie dobândite în temeiul exercitării activităților anterioare ale funcționarului respectiv.**

2) **Articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la Regulamentul nr. 259/68, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 723/2004, și articolul 4 alineatul (3) TUE trebuie interpretate în sensul că nu se opun utilizării unei metode de calcul al capitalului reprezentând drepturile de pensie dobândite anterior precum cea definită de reglementarea cehă, chiar dacă această metodă conduce la stabilirea valorii capitalului care urmează a fi transferat în sistemul de pensii al Uniunii la un nivel care nu atinge nici măcar jumătate din contribuțiile plătite de funcționar și de fostul său angajator la sistemul național de pensii.**

3) **Articolul 11 alineatul (2) din anexa VIII la Regulamentul nr. 259/68, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 723/2004, și articolul 4 alineatul (3) TUE trebuie interpretate în sensul că, pentru calcularea valorii capitalului reprezentând drepturile de pensie dobândite în sistemul național de pensii și care va fi transferat în sistemul de pensii al Uniunii, nu trebuie să se țină seama de perioada în care funcționarul era deja afiliat la acest din urmă sistem.**

Semnături